

Lovforslaget

vedtoges enstemmigt med 120 stemmer; 2 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Første næstformand (Kaj Andresen): Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

Tredje behandling af forslag til lov om ændring af lov om bygningsfredning.

(Anden behandling af lovforslaget (nr. 3) findes i tidenden sp. 1711).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Lovforslaget

vedtoges enstemmigt med 122 stemmer.

Første næstformand (Kaj Andresen): Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om ændring af lov om kommunale valg.

(Første behandling af lovforslaget (nr. 57) findes i tidenden sp. 1557, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 195).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer og spørgsmålet om dets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Ingen bad om ordet.

Lovforslagets §§ 1 og 2 og dets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Kaj Andresen): Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til

tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om folkebiblioteker m. v.

(Lovforslaget (nr. 72) findes i tillæg A. sp. 1375, fremsættelsen i tidenden sp. 1706).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Lysbølt Hansen: Jeg vil gerne på mit partis vegne give tilslutning til det forslag, ministeren for kulturelle anliggender her har fremsat. Jeg synes, de to begrundelser, der er angivet for at udskyde revisionen af loven til samlingen 1970-71, er gode og velmotiverede. Det er nemlig rigtigt, at kommunalreformen også på biblioteksområdet vil betyde ganske væsentlige ændringer.

Vi har gennemført en lov, der reelt trådte i kraft i 1965, og hvorefter der skal være heltidsbibliotekarere i alle kommuner med over 5.000 indbyggere fra 1. april 1969. Jeg synes, det er rigtigt, at man udskyder på dette felt også, for det er måske et spørgsmål, om 5.000 indbyggere er tilstrækkeligt, om det i det hele taget er rigtigt at lave en ordning ud fra et så lavt indbyggertal. Alt dette er noget, som bliver undersøgt i et udvalg, der består både af kommunale repræsentanter og andre, der har biblioteksfaglig indsigt.

Det samme gælder forholdene omkring centralbibliotekerne, idet man efter min mening ikke hurtigt nok kan få besked om og komme over på nyordningen med ét centralbibliotek i hvert amt. Man må have denne ordning afklaret, så der bliver tid til forberedelserne, for hverken ordningen med heltidsbibliotekarere i kommuner med over 5.000 indbyggere eller den nye centralbiblioteksordning kan gennemføres prompte. Der må være en overgangstid, for at bibliotekerne kan finde deres rigtige og gode organisationsform under den nye struktur. Også af den grund synes jeg forslaget er velmotiveret.

Jeg er også glad for ministerens forslag

[Lysholt Hansen.]

om, at centralbibliotekstilskuddene nu fastlåses på de beløb, de udgjorde forrige år, men pristalsreguleret fremtidig. Man kan ikke finde nogen bedre overgangsordning. Den bliver lidt uretfærdig for nogle centralbiblioteker, men giver til gengæld økonomisk hjælp til nogle af dem, der skal høre op med deres centralbiblioteksfunktion. Jeg synes, ministeren har haft en heldig hånd på dette punkt.

I øvrigt vil jeg gerne sige, at ikke mindst ministerens anden argumentation for at udskyde loven for mig er helt afgørende og helt rigtig. Den drejer sig om de aktiviteter, der udfoldes rundt omkring ved landets biblioteker, som efterhånden mere og mere bliver det sted, hvor det kulturelle arbejde i kommunerne centrerer, og det er meget rart lige at se, hvordan den udvikling skrider frem. For at bevise, at det virkelig er sådan, kan jeg nævne, at bare sidste år var der alene ved heltidsbibliotekerne mellem 4.000 og 5.000 kulturelle arrangementer af meget, meget forskellig karakter, film, teater, foredragsaftener osv. Når man er nået op på det tal ved de nuværende heltidsbiblioteker, er der ingen tvivl om, at her er en linje, som angiver den fremtidige udvikling, at biblioteket bliver det sted, som for kommunalbestyrelsen er det naturlige, når den vil støtte det kulturarbejde, der udfoldes af så mange interesserede kredse i kommunerne, et arbejde, som vi alle ved vil vokse i takt med den øgede fritid. Jeg tror, at bibliotekerne ikke mindst her vil få den store chance at være koordinerende for det uddannelsesbehov, der vil være på en række felter, ikke alene i tilslutning til skoleformerne, men også som individuel uddannelse.

Jeg kan altså på socialdemokratiets vegne give tilslutning til forslaget, som vi umiddelbart kan tiltræde.

Ellen Strange Petersen: Da mit partis ordfører, hr. Bøgholm, er forhindret i at være til stede i dag, skal jeg i stedet for komme med nogle bemærkninger til det foreliggende forslag.

Lovforslaget er et af de mange eksempler på, hvor besværlig den egentlige forarbejdning af kommunalreformen bliver. Man har skåret mønsteret ud, og nu skal man til at

klippe i stoffet, sy stykkerne sammen og finde den rette pasform. Det vil være nogle år, inden ritrådene kan pilles ud. Nogle prøvninger og tilretninger bliver nødvendige, inden kommunalreformen kan siges at være skræddersyet.

Mit parti bifalder ministerens forslag om at udskyde revisionen af biblioteksloven. Det er vel et spørgsmål, om et års udskydelse er tilstrækkelig, men det vil vise sig.

Som det fremgår af lovforslaget, bevirker den ændrede amtskommunale inddeling, at der skal være færre centralbiblioteker i landet, men at der skal være en overgangsperiode, således at de nuværende 27 centralbiblioteker beholder deres status indtil den 1. april 1972. Mit parti bifalder, at der nedsættes det af ministeren foreslåede kontaktudvalg til at forberede denne komplicerede tilskæringsproces, og da vi ikke ønsker, at biblioteksvæsenet hverken i overgangsperioden eller senere skal være ringere stillet end hidtil, anbefaler vi også ministerens forslag om byrdefordelingen.

Det fremgår ikke af lovforslaget, hvorledes forfattervederlaget fra bibliotekerne i fremtiden skal udredes. Hidtil har det, så vidt jeg ved, været bundet til statstilskuddet, så hvis der ikke skal ske en forringelse af forfatternes stilling, må der vel en særlig ordning til. Selv om den egentlige revision af biblioteksloven udskydes, håber jeg, at der i det udvalg, der nu bliver nedsat, bliver mulighed for at drøfte forskellige problemer vedrørende biblioteksvæsenet, herunder spørgsmålet om forfatternes stilling. I den forbindelse tænker jeg bl. a. på den norske ordning.

I sin fremsættelse omtaler ministeren de kulturelle aktiviteter ud over bogudlån, som 1964-loven hjemler ret til, og siger bl. a., at en undersøgelse af, hvordan en udbygning af bibliotekernes fremtidige virksomhed og en afgrænsning over f. eks. fritidslovgivningen kan defineres og gennemføres, vil blive foretaget i den kommende tid med støtte af kredse, der arbejder med hele dette problem. En sådan afgrænsning finder jeg meget betydningsfuld. For at blive i skrædderbilledet: vi må gøre alt, hvad vi kan, for at undgå overlappinger og undgå for kostbar konkurrence mellem forskellige kommunale og amtskommunale virksomheder. Hvor meget man end må

[Ellen Strange Petersen.]

have tilovers for kunstudstillinger, filmforedrag osv., må bøgerne være det centrale i bibliotekernes arbejdsområde. Jeg håber meget, at vi i udvalget bl. a. kan få en drøftelse af udvælgelseskriteriet for bibliotekerne. Der vil naturligvis altid blive tale om et skøn og et forsøg på kvalitetsbedømmelse, men man har i tidens løb mødt eksempler på forsøg på en dirigering, som man ikke kan bifalde i et samfund med fri meningsudveksling.

Foreløbig vil jeg på min gruppes vegne anbefale de foreslåede ændringer og udskydelsen af revisionen, idet jeg som nævnt håber på, at vi i udvalget i nogen grad kan komme ind på de problemer, der melder sig ved den senere revision af loven.

Skov Thulesen: Venstre kan anbefale de få ændringer, der er foreslået i loven om folkebiblioteker. Det er ændringer, som er nødvendige, for at bibliotekerne kan klare den overgangsperiode på to år, som er forudsat at være nødvendig til at gennemføre en tilpasning til de nye kommunale forhold.

Venstre er også enig i, at en egentlig revision af biblioteksloven bør udskydes et år, så man kan have et bedre overblik over, hvordan biblioteksvæsenet fungerer under den nye kommunale struktur. Ligeledes finder vi, at hele problemet om bibliotekernes kulturelle aktiviteter, deres udbygning og afgrænsning i forhold til fritidslovgivningen, nøje må følges og overvejes inden revisionen i næste folketingsår.

Der er et enkelt spørgsmål, som jeg gerne vil stille ministeren, og som hr. Lysholt Hansen også var inde på, nemlig muligheden for at fortsætte med deltidsansatte bibliotekarere ved biblioteker i kommuner med over 5.000 indbyggere. Efter loven var fristen 1. april 1969, men jeg forstår, at der har været givet dispensationer under hensyn til den ændring i kommunestrukturen, vi er inde i. Jeg vil gerne spørge, om der fortsat kan gives dispensationer, dels under hensyn til den strukturudvikling, der fo-

regår, dels under hensyn til, at deltidsbibliotekarerne har gjort et udmærket arbejde, og at der vanskeligt kan findes afløsere for dem i øjeblikket.

Meta Ditzel: Mit parti finder det også rimeligt, at vi går ind for en udskydelse af revisionen, bl. a. fordi den nye kommunalstruktur som sagt vil få indflydelse på opbygningen af biblioteksvæsenet. Der er jo det nye i loven fra 1964, at man i kommuner med over 5.000 indbyggere skal ansætte heltidsbibliotekarere. Hidtil har der været ca. 800 områder, hvor man kun har haft deltidsbibliotekarere og dermed ikke haft mulighed for ret lange åbningstider på bibliotekerne. Ved kommunesammenlægningen vil mange flere kommuner få de 5.000 eller flere indbyggere, som kræver en heltidsbeskæftiget bibliotekar. Et andet forhold, som også er nævnt, er halveringen af centralbibliotekernes antal. Det er rimeligt, der er nedsat et sagkyndigt udvalg til at tage sig af de problemer, der vil opstå i den nødvendige tilpasningsproces, og under de forhold må det også være rimeligt, at man udskyder revisionen.

I øvrigt mener jeg, at man må give bibliotekerne mere tid til at beskæftige sig med de nye opgaver af kulturformidlende art. Jeg mener absolut, at det er meget ønskværdigt, at bibliotekerne ikke alene beskæftiger sig med bøger, men også tager sig af sådanne ting som formidling af båndmateriale, audiovisuelt materiale, oprettelse af diskotek, arrangement af udstillinger, foredrags-, film- og musikaftener. Det har man gjort i nogle tilfælde, og det har vist sig, at der er stor interesse for det ude blandt befolkningen, så jeg finder det helt naturligt, at man vil undersøge, om man kan udbygge dette arbejde i højere grad. Det er et arbejde, som i mange tilfælde vil gøre bibliotekerne til værdifulde kulturcentre eller fritidscentre, som nogle foretrækker at kalde det nu. Jeg finder det meget prisværdigt, at man fra bibliotekernes side er gået i gang med dette arbejde, og f. eks. også, at man

[Meta Ditzel.]

på et enkelt bibliotek har forsøgt sig med noget så nyt som at holde åbningstid om søndagen; man har fundet, at der var behov for det, idet man har lagt mærke til, at det betyder meget, at familien i fællesskab kan besøge bibliotekerne. Det er også en ting, man kan få med i billedet, når der er tale om udbygning af biblioteksbehovet.

Endvidere må man pege på det meget værdifulde arbejde, der gøres i forbindelse med skolebibliotekerne. Statistikken synes at vise, at alle børn søger bibliotekerne, og fra bibliotekernes side prøver man ikke alene at stimulere interessen hos børn for lån af bøger, men der iværksættes også særlige arrangementer, som skal vække børns interesse for at gå på bibliotekerne.

Men en udskydelse af revisionen kræver, som det er nævnt, en ændring af loven, og det mener jeg absolut vi må gå ind for, således at man kan give centralbibliotekerne mulighed for at få uændret tilskud i overgangsperioden, og så man kan få nedsat et fælles kontaktudvalg, som kan tage sig af de koordinerende opgaver i amterne i den overgangsperiode, hvor der kan være to eller tre centralbiblioteker, som skal samarbejde; et sådant kontaktudvalg må forbedre afviklingen af de centralbiblioteker, som skal ophæves, og efterhånden lægge arbejdet over til det ene bibliotek, der skal bestå som amtets centralbibliotek.

Jeg vil gerne på mit partis vegne meget anbefale, at man går ind for de foreslåede ændringer.

Ove Munch: Både ministeren i sin forelæggelsestale og ordførerne har benyttet lejligheden til at udtrykke glæde over den almindelige aktivitetsudvidelse, som sker på biblioteksfronten, og da man har gjort det så godt, behøver jeg ikke at gentage det, men vil bare sige, at også jeg er meget glad for denne aktivitet.

Derudover skal jeg sige, at også SF giver tilslutning til, at den almindelige revision af loven udskydes. Forslaget indeholder derudover nogle bestemmelser, som midlertidigt kan hjælpe centralbibliotekerne i deres nye tilværelse i de nye amtskommuner, indtil revisionen kommer.

I lovforslaget går man imidlertid ud fra uden videre, at vi fremtidig skal have et

centralbibliotek i hvert amt. Allerede under det forberedende arbejde til amtssammenlægningerne var man fra forskellig side inde på den tanke, at det slet ikke var sikkert, at det skulle være sådan. Visse amter vil blive for små til at kunne bære et centralbibliotek. Med den store udbygning af biblioteksvæsenet, der sker i landdistrikterne — det er jo dér, aktivitetsudvidelsen er mest mærkbar i forhold til, hvad der findes i forvejen — kan man efterhånden selv klare de ting, man tidligere fik centralbibliotekets assistance til. Jeg tænker her dels på det rent bibliotekarmæssige arbejde, men også på, at man med en større og mere tidssvarende bogbestand i de lokale biblioteker får mindre behov for at trække på centralbibliotekets bogbestand.

Nu er jeg klar over, at denne tendens modvirkes af, at selve aktivitetsudvidelsen skaber et større lånebehov. Spørgsmålet er så, hvad der fremtidig er centralbibliotekernes opgave. Der synes ikke at være klarhed over det, og jeg mener derfor, at det vil være forhastet, om man allerede nu bestemmer sig for, hvor mange centralbiblioteker der skal være, og hvor de skal ligge. Tanken om, at nogle centralbiblioteker skal dække flere amter, er jo heller ikke ny. Det forekommer mig i hvert fald betænkeligt, om man allerede nu bestemmer, at både Viborg og Herning skal være centralbiblioteksbyer, når man tænker på den ringe afstand, der er mellem dem, og de områder, de kommer til at dække. Og man kan i den anden ende af landet være i tvivl om, hvorvidt Nykøbing F. er stor nok til at bære et centralbibliotek. Man taler i disse år meget om centre af forskellig slags, industrielle centre og uddannelsescentre, og jeg forestiller mig, at der netop i disse centre er et øget behov for kulturel aktivitet, og at det også gør sig gældende på det biblioteksmæssige område, også bortset fra de rent faglige biblioteker. Ved at lægge store og veludbyggede biblioteker i netop disse centre vil man foruden at give assistance til oplandsbibliotekerne også kunne imødekomme et stort og formentlig kraftigt voksende behov i selve centerbyen. Jeg vil derfor være betænkelig, hvis man allerede nu foretager sig noget, der kan lægge sig hindrende i vejen for en anden centralbiblioteksstruktur med færre og større centralbiblioteker.

[Ove Munch.]

Til slut en lille detalje fra småtingsafdelingen. Det foreslås, at det rådgivende kontaktudvalg ved centralbibliotekerne bl. a. skal rumme tre repræsentanter for det, der hedder de øvrige biblioteker, valgt af Danmarks Biblioteksforening. Efter at Bibliotekarforeningen for folkebibliotekerne har meldt sig ud af Danmarks Biblioteksforening, må man være opmærksom på, at hvor man har ønsket bibliotekarerne repræsenteret af faglige grunde, dér bør indstillingsretten fremtidig overgå til Bibliotekarforeningen; jeg tænker på, hvad der kan være af råd, kommissioner og udvalg. I det nævnte kontaktudvalg kunne man jo lade både Danmarks Biblioteksforening og Bibliotekarforeningen være repræsenteret.

Ministeren for kulturelle anliggender (K. Helveg Petersen): Jeg vil gerne takke for den tilslutning, forslaget har fået. Det er i det væsentlige et forslag om udskydelse af en revision, og jeg går da ud fra, at hvis vi skal have en udvalgsbehandling, er det ikke tanken, at vi dér skal gå ind på alt det, der hører hjemme i diskussionen om en revision af hele loven.

Jeg vil gerne sige i tilslutning til det, hr. Lysholt Hansen kom ind på om bibliotekernes centrale stilling i kulturlivet, at jeg er enig i disse betragtninger, og jeg vil minde om den debat, vi havde her i tinget for nogen tid siden om kulturcentre, hvor man var enig om fra de forskellige partiers side, at vi nu burde undersøge mulighederne for at placere kulturelle aktiviteter ved de bestående institutioner. Vi har i kulturministeriet siden søgt at følge denne linje op; det gælder f. eks. museumslovene, hvor der er en bestemmelse om, at man kan få tilskud til gennemførelsen af visse kulturelle aktiviteter, og i det forslag til teaterlov, der nylig er fremsat, er der en tilsvarende bestemmelse. Men der kan ikke være tvivl om, at den institution, der mere end nogen anden kulturinstitution er bærekraftig, når der er tale om aktiviteter af den art, som man tænker sig henlagt til kulturcentre, er biblioteket. Det er bærekraftigt, og det, der sker inden for biblioteksverdenen i øjeblikket, og som flere af ordførerne har været inde på, er et vældig godt vidnesbyrd derom.

På det spørgsmål, hr. Sköv Thulesen stillede om de deltidsbeskæftigede bibliotekarer, vil jeg svare, at der stadig væk vil være muligheder for at dispensere, sådan at man sikrer et roligt og hensigtsmæssigt forløb i udviklingen.

Hr. Ove Munch var inde på spørgsmålet om antallet af centralbiblioteker. Dertil vil jeg sige, at der er bred enighed om, at centralbibliotekerne må være væsentligt større og bedre udrustet, end tilfældet er nu, og med den baggrund må man mene, at 27 centralbiblioteker er for stort et antal i et land af vor størrelse. Derfor har man samlet sig om den tanke, at der skal være et centralbibliotek for hvert amt. Jeg tror, det er en rigtig antagelse, at dette vil være en fornuftig løsning under hensyn til de opgaver, som centralbibliotekerne skal varetage.

Jeg takker for den tilslutning, der er givet til forslaget.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Kaj Andresen): Efter de faldne udtalelser foreslår jeg, at lovforslaget henvises til et udvalg på 17 medlemmer. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Der er ikke mere på dagsordenen. Fra medlem af folketinget *Vestergaard Poulsen* har jeg modtaget meddelelse om, at han som følge af sit valg til formand for sammenlægningsudvalget for den kommende Ikast storkommune ikke vil kunne give møde i tinget i mindst 3 måneder, hvorfor han anmoder om orlov, jfr. valglovens § 92, stk. 1, 2. punktum, fra og med den 1. januar 1970 samt om, at stedfortræderen må blive indkaldt.

Udvalget angående forslag til lov om ændring af ligningsloven har afgivet tillægsbetænkning over nævnte lovforslag. Eksemplarer vil blive omdelt.

Medlem af folketinget K. J. Mortensen har meddelt mig, at han ønsker til handelsministeren at stille følgende spørgsmål:

[Første næstformand.]

„Har ministeren anmodet eller agter ministeren at anmode forsikringskommissionen af 1962 om at redegøre for, hvornår kommissionens arbejde forventes afsluttet, og såfremt dette ikke sker i den nærmeste fremtid, vil ministeren da anmode kommissionen om at afgive en foreløbig betænkning?“

Spørgsmålet vil blive optaget på dagsordenen for tingets førstkommende spørgetid.

Folketingets næste møde afholdes tirsdag den 9. december kl. 13,30 med følgende dagsorden:

- 1) *Spørgsmål om meddelelse af orlov til folketingsmand Vestergaard Poulsen.*
- 2) *Spørgsmål om indkaldelse af stedfortræderen for folketingsmand Vestergaard Poulsen.*
- 3) *Tredje behandling af:*
Forslag til lov om tillæg til lov om en kornordning.
- 4) *Tredje behandling af:*
Forslag til lov om ændring af lov om kommunale valg.
- 5) *Tredje behandling af:*
Forslag til lov om ændring af ligningsloven.
- 6) *Anden behandling af:*
Forslag til lov om indfødsrets meddelelse.
- 7) *Anden behandling af:*
Forslag til lov om ændring af lov om værnepligt: (Nedlæggelse af lægdsmandsinstitutionen m. v.).
- 8) *Anden behandling af:*
Forslag til lov om ændring af lov om beskatning til kommunerne af faste ejendomme. (Lempelse af grundskyld af skovejendomme).
- 9) *Anden behandling af:*
Forslag til lov om ændring af lov om boligsikring.

10) Anden behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om folkepension. (Forhøjelse af grundbeløb).

11) Anden behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om invalidepension m. v. (Forhøjelse af ydelser).

12) Anden behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om pension og hjælp til enker m. fl. (Forhøjelse af grundbeløb).

13) Anden behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om omsorg for invalidepensionister og folkepensionister. (Betaling for ophold på alderdomshjem og plejehjem).

14) Første behandling af:

Forslag til folketingsbeslutning vedrørende idrættens forhold [af Kjeld Olsen m. fl.].

15) Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:

Forslag til lov om ændring af lov om folkebiblioteker m. v.

Angående folketingets arbejde de følgende dage i den pågældende uge henviste første næstformand til den omdelte ugeplan.

Mødet hævet kl. 11.32.

36. møde.

Tirsdag den 9. december kl. 13.30.

Formanden: Fra medlem af folketinget *Arne Christiansen*, der har haft orlov på grund af midlertidig varetagelse af offentligt hverv, har jeg modtaget meddelelse om, at han fra og med den 13. d. m. atter kan give møde i tinget. Stedfortræderens, *Olvuf Houmanns*, hverv som midlertidigt medlem af folketinget ophører herefter fra nævnte dato at regne.

I skrivelse af g. d. meddeler økonomiministeren under henvisning til folketingets forretningsordens § 19, stk. 3, at han ønsker at give tinget en redegørelse for visse økonomiske foranstaltninger, så vidt muligt i dag.

I skrivelse af dags dato meddeler boligministeren, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om kreditforeninger,

forslag til lov om ændring af lov om hypotekforeninger

og

forslag til lov om ændring af lov om boligbyggeri.

I skrivelse af dags dato meddeler finansministeren, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af ligningsloven. (Ændringer vedrørende bolig i egen ejendom).

Udvalget angående forslag til lov om ændring af lov om værnepligt. (Nedlæggelse af lægdsmandsinstitutionen m. v.) har afgivet betænkning over nævnte lovforslag. Eksemplarer er omdelt.

Udvalget angående forslag til lov om ændring af myndighedsloven. (Myndighedsalderen) og forslag til lov om ændring af forskellige lovbestemmelser med 21 års aldersgrænser har afgivet betænkning over nævnte lovforslag. Eksemplarer er omdelt.

Medlem af folketinget *Kjær Rasmussen* har meddelt mig, at han ønsker til udenrigsministeren at stille følgende spørgsmål:

„Har Danmark i en krise- eller krigssituation vetoret med hensyn til anvendelse af atomvåben fra sit område?“

Spørgsmålet vil blive optaget på dagsordenen for tingets spørgetid, onsdag den 17. december 1969.

Formanden: Uden for dagsordenen giver jeg ordet til økonomiministeren, for at han kan give tinget den nu anmeldte redegørelse.

Økonomiministeren (*Nyboe Andersen*): Finansministeren og boligministeren vil i dag fremsætte lovforslag, der sigter mod at tilvejebringe bedre balance på kapitalmarkedet. Flere forslag herom vil følge i den kommende tid. Endvidere må den økonomiske politik ventes at blive et væsentligt emne i de næste dages debat om finanslovforslaget. Jeg skal derfor i dag tillade mig at give tinget en samlet oversigt over regeringens planer på dette område og deres økonomiske baggrund.

Det økonomiske forløb har i 1969 haft visse mindre tilfredsstillende sider — efterspørgselspres, valutaunderskud og kreditstramning. Det er dog ikke sådan, at de forholdsregler, der nu foreslås, umiddelbart er rettet mod disse forhold. Tværtimod følger regeringen, at der i den kortfristede økonomiske politik, herunder især finanspolitikken, er sat tilstrækkelig effektivt ind for at sikre et mere balanceret forløb i 1970. De forholdsregler, jeg i dag skal omtale, er derfor af mere langsigtet karakter. Men de har den forbindelse med 1969-udviklingen, at hændelserne i år har overbevist regeringen om, at der må gøres mere for at sikre den langsigtede balance i den danske økonomi, såfremt vi også fremover skal kunne bevare en tilfredsstillende økonomisk vækst og en høj beskæftigelsesgrad.

Den danske økonomi har i 1969 vist et meget tilfredsstillende billede, for så vidt som beskæftigelse, produktion og levestandard er gået stærkere frem og ligger højere end nogen sinde. Det er også tydeligt, at de nødvendige strukturforrydninger i erhvervene skrider hurtigt frem. Men samtidig har 1969 også meget klart afsløret nogle af de grundlæggende svagheder i økonomien.

Således viste valutakrisen i maj os den risiko, der er forbundet med den store kort-